

Ιωάννης Βιταλιώτης

Δρ Βυζαντινής Αρχαιολογίας

Κύριος Ερευνητής (Β' Βαθμίδα) στο Κέντρο Έρευνας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης (ΚΕΒΜΤ) της Ακαδημίας Αθηνών

Αναγνωστοπούλου 14 – GR 10673 - Αθήνα

Τηλέφωνα: (+30) 210 3664651 (γραφείο), +30-6936622599 (κινητό)

Φαξ: (+30) 210 3664652

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: isvital@academyofathens.gr
isvital@yahoo.com

<https://academyofathens.academia.edu/IOANNISVITALIOTIS>

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ: Κύριος Ερευνητής (Β' Βαθμίδα)

ΣΠΟΥΔΕΣ

- 2018: **Πιστοποιητικό στην Εκπαίδευση Ενηλίκων:** Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Βιωματικές Δραστηριότητες Μάθησης, από το Συμπληρωματικό Πρόγραμμα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning) του Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Τελικός Βαθμός: 94%).
- 1999: **Διδακτορικό δίπλωμα από το Πανεπιστήμιο Paris I - Panthéon-Sorbonne με βαθμό «Άριστα με έπαινο».** Θέμα Διατριβής: *Le vieux catholicon du monastère Saint-Etienne aux Météores, la première phase des peintures murales* (δημοσίευση: Presses Universitaires du Septentrion, Villeneuve d'Ascq, 2001).
- 1991-1992: **Δίπλωμα Εμπεριστατωμένων Σπουδών (D.E.A.) στο Ινστιτούτο Ιστορίας της Τέχνης και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Paris I - Panthéon-Sorbonne.** Τίτλος διπλωματικής εργασίας: *Les représentations des hérétiques dans l'art byzantin* (1992).
- 1990: **Αποφοίτηση από τη Φιλοσοφική Σχολή** (Τμήμα Αρχαιολογίας και

Ιστορίας της Τέχνης) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ).

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- 2001-σήμερα (2026): Κέντρο Έρευνας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης της Ακαδημίας Αθηνών (Ερευνητής: 2001-2007, Συνεργαζόμενος Ερευνητής – Βαθμίδα 3: 2007-2016, Συνεργαζόμενος Ερευνητής – Βαθμίδα 2: 2016-σήμερα [2026]).
- 2019: Μέλος της τριμελούς Επιτροπής για τις Τελικές και Επαναληπτικές Εξετάσεις της Σχολής Ξεναγών Αθηνών (Υπουργείο Τουρισμού).
- 2017-2018, 2020-2023: Διδάσκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Τμήμα Ελληνικού Πολιτισμού). Μάθημα: Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα I (ΕΛΠ 20).
- 2006-2017: Διδάσκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Τμήμα Ελληνικού Πολιτισμού). Μάθημα: Εισαγωγή στον Ελληνικό Πολιτισμό (ΕΛΠ 10).
- 1996-2001: Επιμελητής στη 2η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (Κυκλάδες) και στο Τμήμα Μουσείων της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Βυζαντινή Αρχαιολογία. Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Ζωγραφική (ιδίως στην Ελλάδα και την Αλβανία). Χριστιανική Εικονογραφία. Σχέση Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής/Τέχνης και Λειτουργίας στο Βυζάντιο και στον Μεταβυζαντινό Κόσμο. Συμβολισμός και Χριστιανική Τέχνη.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- 2020 – σήμερα (2026): Επιστημονικός Υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος του ΚΕΒΜΤ-Ακαδημίας Αθηνών *Κατάλογος Εικόνων Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Χρυσοπηγής Χανίων Κρήτης*.
- 2003 – σήμερα (2026): Επιστημονικός Υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος του ΚΕΒΜΤ-Ακαδημίας Αθηνών *Μνημεία Χριστιανικής Λατρείας*

στην Αλβανία.

- 2006-2007: Μέλος της Ερευνητικής Ομάδας στο Πρόγραμμα του Ιδρύματος Όρους Σινά *Standards for the Development of software for the management of iconographic cycles related to movable or immovable Christian monuments*.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ

- 2015 – σήμερα (2024): Μέλος Επιτροπών τριών διδακτορικών Διατριβών (Ecole Pratique des Hautes Etudes, Παρίσι· Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Φιλοσοφική Σχολή [μέλος δύο τριμελών επιτροπών]).

ΛΟΙΠΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- Συμμετοχή σε Διεθνή Συνέδρια και Συνέδρια (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Χάιφα, Λονδίνο, Παρίσι, Σόφια, Τίρανα, Βελιγράδι, Βενετία-Πάντοβα, Βιέννη), ορισμένα εκ των οποίων κατόπιν πρόσκλησης (*Byzance et ses voisins, XIIIe-XVe siècles*, Παρίσι 2015· *Όψεις του βυζαντινού χρόνου*, Αθήνα 2015· *Byzantine Athens*, Αθήνα 2016· *En chair et en or : regards sur l'icône, XVe-XXe siècle*, Παρίσι 2025· *Albania in the Byzantine Period*, Τίρανα 2026, κ.ά.).
- Μέλος της επιστημονικής επιτροπής της έκθεσης “ *Icônes d’Albanie – Trésors du Musée national d’art médiéval de Korça*”, Musée des Beaux-Arts, Chambéry, 2026.
- 2018: Μέλος της τριμελούς Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής του Καταλόγου Έκθεσης *Flora in Arts and Artefacts of the Korça Region (Twelfth Century B.C. to Twentieth Century A.D.)*, επιμ. K. Giakoumis, Τίρανα (βλ. Κατάλογος Δημοσιεύσεων, II).
- Συμμετοχή σε αρχαιολογικές ανασκαφές (νήσος Κω· Ναός Παντανάσσης – Φιλιπιάδας, Ήπειρος· Βυζαντινή Βασιλική, Νίβιτσα, Αλβανία· Παλαιοχριστιανική Βασιλική των 40 Μαρτύρων, Άγιοι Σαράντα, Αλβανία).
- Ανώνυμος κριτής (peer reviewer) σε άρθρα που υποβλήθηκαν σε διεθνή περιοδικά (*Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, *Byzantine and Modern Greek Studies*, *Βυζαντινά Σύμμεικτα*, *Convivium*).
- Δημόσιες επιστημονικές διαλέξεις (Αθήνα, Παρίσι, Τίρανα, Μικολάεφ, κ.α.) πάνω σε θέματα Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης και Αρχαιολογίας, καθώς

και σχετικά με τον συμβολισμό στη χριστιανική τέχνη.

ΓΛΩΣΣΕΣ

Ελληνικά (μητρική γλώσσα), Γαλλικά (Sorbonne II, άπταιστη γνώση), Αγγλικά (Cambridge Proficiency, άπταιστη γνώση), Αλβανικά (+ διάλεκτος Αρβανίτικων, άπταιστη γνώση), Γερμανικά (Mittelstufe, B1), Ιταλικά (A2).

ΆΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2021-σήμερα (2026): Σπουδές Βυζαντινής Μουσικής (Ερευνητικό Ωδείο Χαλκίδας, <https://www.erevncon.gr>).

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ (Οκτώβριος 2026)

I. MONOGRAPHS

1. *Le vieux catholicon du monastère Saint-Etienne aux Météores, la première phase des peintures murales*, Presses Universitaires du Septentrion, Villeneuve d'Ascq 2001 (504 p., 13 plans, 286 fig., 1 map).

Η μονογραφία αποτελεί εκτενή μελέτη των μεταβυζαντινών τοιχογραφιών του ναού του Αγίου Στεφάνου, στην ομώνυμη μονή στα Μετέωρα, Θεσσαλία. Οι τοιχογραφίες χρονολογούνται πιθανώς στις πρώτες 3 ή 4 δεκαετίες του 17ου αιώνα. Εξετάζονται διεξοδικά σε συνδυασμό με άλλες μεταβυζαντινές τοιχογραφίες στη Θεσσαλία, οι περισσότερες από τις οποίες ήταν τότε αδημοσίευτες.

2. *Η εφέστιος εικόνα του Μητροπολιτικού Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Κορυδαλλού (1820). Η αποκάλυψη ενός ιερού κειμηλίου από τον Πόντο*. Korydallos: Ιερός Μητροπολιτικός Ναός Αγίου Γεωργίου, 2022 (63 σελ.).

II. PARTICIPATION IN MULTI-AUTHORED PUBLICATIONS

1. Ο τοιχογραφικός διάκοσμος του Τάσου Λουκίδη (1941) στο παρεκκλήσιο του Αγίου Σπυρίδωνος Σπάτων της οικογένειας Μανιά: Μία ιδιάζουσα πρόταση εκκλησιαστικής ζωγραφικής. Στο: I. Vitaliotis, I. Vourdachas, Chr. Karydis, E. Kouloumbi, E. Papaioannou, *Η Πύλη τοῦ Οὐρανοῦ. Οι τοιχογραφίες του Τάσου Λουκίδη (1941) στο παρεκκλήσιο του Αγίου Σπυρίδωνος Σπάτων της οικογένειας Μανιά*. Athens: Σπηλιάνα ABEE, 2022, 14-119.

2. Illustration – Decoration. Στο: A. Rëmbeci, S. Çunga, *To Εικονογραφημένο Τετραευαγγέλιο της Κοριτσάς (Κώδικας Κοριτσάς 93) / The Illuminated Gospel of Korça (Korça Codex 93 / Katëringjillëshi i Dekoruar i Korçës (Kodiku i Korçës nr. 93)*, επιμ. Α. Τσελίκας, Αθήνα 2012, 87-101.

3. Κεφ. 6. Μεταβυζαντινή Τέχνη: Ζωγραφική, Στο: *Ιστορία των Ελλήνων*, ν. 10, *Ο Ελληνισμός υπό ξένη κυριαρχία (1453-1821)*, επιμ. Μ. Καρδάσης, Athens [Δομή, 2005], 268-329.

4. (co-authors: Α. Βλαχόπουλος, Ι. Λεβέντη, Ε. Μανακίδου, Β. Μαχαίρα, Π. Φωτιάδης) *Αρχαιολογικός Άτλας του Αιγαίου. Από την Προϊστορία έως την Ύστερη Αρχαιότητα / Archaeological Atlas of the Aegean, from Prehistoric Times to Late Antiquity*, επιμ. Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά - Λ. Μενδώνη, Υπουργείο Αιγαίου – Πανεπιστήμιο Αθηνών 1998.

III. PUBLISHED ARTICLES*

**Entries in Exhibition Catalogues and Encyclopedias, as well as Book Reviews are included*

1. Un art religieux entre Byzance, Venise et l'Emire ottoman: la peinture d'icônes en Albanie du XIVe au XVIIe siècle. Στο: *Ikônes d'Albanie: Trésor du musée national d'Art médiéval de Korça*, Cinisello Balsamo, Milano: Silvana Editoriale, 2026, 41-55.

2. Λήμματα αρ. 4-9. Στο: *Ikônes d'Albanie: Trésor du musée national d'Art médiéval de Korça*, Cinisello Balsamo, Milano: Silvana Editoriale 2026, 102-113.

3. The church of Panagia-tou-Gallou at Gavrio, island of Andros (Cyclades), and the Maronites: Some evidence from architecture and archival materials. Στο: *Arts and Archives. Art Readings 2025*, eds. M. Kuyumdzhieva, D. Boykina, M. Zacharieva, Tereza Bacheva, Sofia 2026, 389-410.

4. Ο Διονύσιος Α. Ζακυθηνός και οι γαλλόφωνοι βυζαντινολόγοι μέσα από την αλληλογραφία του. Στο: *Cher Collègue et ami – Σεβαστέ μου κύριε Καθηγητά. Συλλογή Επιστολών προς Διονύσιο Α. Ζακυθινό (1930-1990)*, Πρακτικά Ημερίδας. Ακαδημία Αθηνών, 6 Νοεμβρίου 2024, επιμ. Δ. Βλάμη, Αθήνα 2025, 35-54.

5. Μία *art sacré à la grecque*; Η θρησκευτική τέχνη του Τάσου Λουκίδη ως επανερμηνεία της παλαιοχριστιανικής και βυζαντινής ζωγραφικής υπό συμβολιστική οπτική γωνία, *Ζ' Επιστημονικό Συμπόσιο Νεοελληνικής Εκκλησιαστικής Τέχνης, Πρακτικά*, επιμ. Ι. Στουφή, Στ. Μαμαλούκος, Αθήνα 2024, 291-308.

6. Compte rendu de « Magdalena Burlacu, *Images et déification. La contribution des icônes moldaves médiévales des XVe–XVIIe siècles à la théologie et à l'art byzantin*, Paris, Cerf, 2022 », *Le Moyen Âge. Revue d'histoire et de philologie* 130, no 1 (2024), 330-331.

7. An Icon of the “Immaculate Virgin” on an inverted crescent (1865) in the Chrysosopigi Monastery, Canea, Crete: A hidden new meaning of an old allegory? Στο: *Metamorphoses. Art Readings 2023* (επιμ. Ι. Dosseva, M. Kuyumdzhieva, R.

Rousseva), Sofia: Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences, 2024, 295-318.

8. (with A. Palushi) At the beginning stages of the “School of Gramos”. The frescoes of the church of Transfiguration (Shën Sotiri) in Tremisht, South Albania (1560), *Zograf* 46 (2022), 191-212.

DOI <https://doi.org/10.2298/ZOG2246191V>

9. “There are more Questions than Answers”: The Post-Byzantine Painters Signature in the Ottoman Balkans Journeys. Στο: *Personalia. Art Readings 2021*, επιμ. E. Moutafov, T. Bacheva. Sofia: Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences, 2022, 129-150.

10. Icons of the Cretan School (15th-17th c.) in the Holy Patriarchal and Stavropegic Monastery of Panagia Chrysosopigi in Chania, Crete. Στο: *The 24th International Congress of Byzantine Studies Venice and Padua, 22-27 August 2022, Proceedings. Abstracts of the Free Communications, Thematic Sessions, Round Tables and Posters*. Venezia: Edizioni Ca’ Foscari, 2022, 311.

11. Άγιος Ελευθέριος ο Κουβικουλάριος. Αναδίφηση τεκμηρίων μνήμης και λήθης ενός μάρτυρος, *Βυζαντινά* 37 (2019-20) [Θεσσαλονίκη 2021], 213-238.

12. Les Albanais et la dernière phase de Byzance : Quelques témoignages de la peinture murale. Στο: *Byzance et ses voisins, XIIIe-XVe siècles ; art, identité, pouvoir, Colloque international, Paris-Sorbonne/Centre André Chastel*, επιμ. E. Yota. Bruxelles: Peter Lang, 2021, 63-88.

13. L’icône de la Vierge Gorgoépékoos au Vieux-Caire et l’archéologie de l’Athènes byzantine. Στο: *Byzantine Athens. Proceedings of a conference, May 21-23, 2016, Byzantine and Christian Museum, Athens 2016*, επιμ. H. Saradi (with the contribution of Aik. Delaporta). Athens: Byzantine and Christian Museum, 2021, 361-377.

14. “In fernem Land, unnahbar euren Schritten...”. Theodor Anton Ippen’s reports on the Medieval Churches of the North of Albania. A critical approach. Στο: *Journeys. Art Readings 2020*, επιμ. E. Moutafov, M. Kujumdzhieva. Sofia: Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences, 2021, 109-131.

15. Reproducing engravings on a single icon: The case of the Theotokos Megaspeliotissa, Στο: *Patterns – Models – Drawings. Art Readings 2019*, επιμ. T. Bacheva, E. Mutavof, Institute of Art Studies, BAS, Sofia 2020, 153-174.

16. Κειμήλιο ενός χαμένου μνημείου της Τραπεζούντας: Βιογραφική εικόνα του αγίου Γεωργίου από τον ναό του Αγίου Ιωάννη στο Εξώτειχον (1820), Στο: *Ε’ Επιστημονικό Συμπόσιο Νεοελληνικής Εκκλησιαστικής Τέχνης, Πρακτικά*, επιμ. I. Στουφή, Στ. Μαμαλούκος, Athens 2020, 203-217.

17. Late Byzantine and Early Post-Byzantine Painting in a Borderland: Considering Some Frescoes with Slavonic Inscriptions in the Peshkopi Area, Eastern Albania, Στο: *Marginalia. Art Readings 2018*, επιμ. I. Gergova, E. Moussakova, Institute of Art Studies, BAS, Sofia 2019, 365-381.

18. *Αρχή παιδείσεως ή τών όνομάτων έπίσκεψις*: Γύρω από ορισμένα ζητήματα ορολογίας στη μελέτη της μεταβυζαντινής ζωγραφικής, Στο: *Ζείδωρος Υετός. Τιμητικός Τόμος στον Καθηγητή Δημήτριο Δ. Τριανταφυλλόπουλο επί τη έβδομηκονταπενταετηρίδι του* (Κυπριακαί Σπουδαί, 78-79 [2016-17]), Nicosia 2019, 161-181 (English Summary: 180-181).
19. Ο μεταβυζαντινός ζωγράφος Ονούφριος ο Κύπριος θεωρούμενος στο πλαίσιο της «Σχολής του Βερατίου», *Επετηρίδα Κέντρου Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου* 12 (2019), 233-278.
20. i-iii. Detail of Paradise / Last Judgment, The Sunday of the Myrrh-Bearers, The Transfiguration (λήμματα αρ. B.7, B.8, C.3), Στο: *Flora in Arts and Artefacts of the Korça Region (Twelfth Century B.C. to Twentieth Century A.D.)*, επιμ. K. Giakoumis (Exhibition Catalogue), Tirana 2018.
21. Η προβολή του λειτουργικού χρόνου στο εικονογραφικό πρόγραμμα του μεταβυζαντινού ναού, Στο: *Όψεις του Βυζαντινού Χρόνου. Πρακτικά διεθνούς συνεδρίου, 29-30 Μαΐου 2015, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου - Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο*, επιμ. Ε. Σαράντη, Αικ. Δελαπόρτα, Θ. Κολλυροπούλου, Αθήνα 2018, 231-257 (English Summary: 248).
22. Piktura murale e kishave të Voskopojës në kuadrin e pikturës pasbizantine (shek. XVII-XVIII), Στο: *Qytetërimi i Voskopojës dhe shekulli i iluminizimit në Ballkan. Konferencë shkencorë ndërkombetare*, επιμ. F. Dado et al., Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tirana 2018, 46-66.
23. Θεωρία της Αγίας Σοφίας: Μία ιδιότυπη κωνσταντινουπολίτικη εικόνα στο Μακροτάνταλο της Άνδρου, Στο: *Πρακτικά Δ' Επιστημονικού Συμποσίου Νεοελληνικής Εκκλησιαστικής Τέχνης, Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ, 13-15 Νοεμβρίου 2015*, επιμ. Ι. Στουφή, Στ. Μαμαλούκος, Δ. Παυλόπουλος, Athens 2017, 315-328.
24. i-ii. Andros, Paros (entries), Στο: *Encyclopedia of Early Christian Art and Archaeology*, επιμ. P. Corby Finney, William B. Eerdmans Publishing Co., Grand Rapids, MI, 2017.
25. Onuphre le Chypriote, peintre post-byzantin en Albanie (vers 1591-1625). Une esquisse de son activité artistique à travers le corpus de son œuvre. Στο: *Mélanges Catherine Jolivet-Lévy (Travaux et Mémoires 20/2)*, επιμ. S. Brodbeck et al., Paris 2016, 667-692.
26. Studimi i pikturës bizantine dhe pasbizantine të Shqipërisë gjatë shtatëdhjetë viteve të fundit (1945-2015): Një rishqyrtim kritik, *Monumentet* 54 (2016) (Materialet e Konferencës Ndërkombëtare Shkencore I, 50 Vjet IMK), 115-123 (English Summary [The study of the Byzantine and Post-Byzantine painting in Albania during the last seventy years (1945-2015) : A critical review] : 124)
27. i-iii. St Nicholas with scenes from his Life, St John the Forerunner, The Hospitality of Abraham (entries no. 1.2, 2.1, 3.2), Στο: *Water in Arts and Crafts in the*

Berat Region. 4th Century B.C. to 19th Century A.D., επιμ. K. Giakoumis (Exhibition Catalogue), Tirana 2015.

28. Η Θεοτόκος *Χώρα τοῦ Ἀχωρήτου* στον Άγιο Δημήτριο στη Μπομποστίτσα (Boboshticë) της Κοριτσάς και το φάντασμα του Μετοχίτη. Στο: *Αφιέρωμα στον ακαδημαϊκό Παναγιώτη Α. Βοκοτόπουλο*, επιμ. Β. Κατσαρός, Α. Τούρτα, Αθήνα 2015, 389-398 (English Summary: 398).

29. Το *εὐκτήριον*, το *προσευχάδιον* και ο λατρευτικός χαρακτήρας της κόγχης στη βυζαντινή εκκλησιαστική αρχιτεκτονική. Στο: *Δασκάλα. Απόδοση τιμής στην καθηγήτρια Μαίρη Παναγιωτίδη-Κεσίσογλου*, επιμ. Π. Πετρίδης, Β. Φωσκόλου, Αθήνα 2015, 91-110 (English Summary: 109-110).

30. Από τη Βενετική Αδριατική στο μεταβυζαντινό κόσμο. Οι τοιχογραφίες του λατινικού ναού της Αγίας Παρασκευής στο Μπαλντρέν – Shën e Prende, Balldren – της βόρειας Αλβανίας. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας* 35 (2016), 207–228.

31. Shqipëria, vend pritës i ndikimeve kulturore Shqipëria, vend pritës i ndikimeve kulturore nga Perëndimi mesjetar dhe Bizanti: disa shembuj nga piktura murale e shek. XV-XVI. Στο: *Shqipëria mes Lindjes dhe Perëndimit. Aktet e Konferencës Shkencore Ndërkombëtare Studime Albanologjike – Histori XIV* [2014]), Tirana 2014, 101-114.

32. Βυζαντινές, βυζαντινο-γοτθικές και μεταβυζαντινές τοιχογραφίες στην κεντρική και βόρεια Αλβανία, *Βυζαντινά* 31 (2011), 173-215 (γαλλική περίληψη: 197-198).

33. Οι Αρβανίτες και τα αρβανίτικα στην Άνδρο, *Νήσος Άνδρος* 4 (καλοκαίρι 2010), 83-102.

34. The Basilica of the Forty Martyrs, Albania: A pilgrimage church of the Early Christian Period», Στο: *Routes of Faith in the Medieval Mediterranean. History, Monuments, People, Pilgrimage Perspectives. Proceedings of an International Symposium*, Thessalonike 2008, 403-413.

35. Το έργο του ανώνυμου «ζωγράφου του Αγίου Στεφάνου Μετεώρων» στα Μεγάλα Βραγγιανά των Αγράφων, *Βυζαντινά* 28 (2008), 223-248.

36. Sarandë – Bazilika e 40 Shenjtorëve. Raport paraprak për afreskët-pikturat paleokristianë *Monumentet* 2007, 69-76 (English Summary [Saranda – The Early Christian Frescoes in the Basilica of Forty Martyrs. A preliminary Report]: 77).

37. Η λατρευτική χρήση των δυτικών «παρεκκλησίων» του καθολικού της μονής Οσίου Λουκά και το πρόβλημα της χρήσης των παρεκκλησίων του νάρθηκα στους βυζαντινούς ναούς, *Βυζαντινή αρχιτεκτονική και λατρευτική πράξη. Πρακτικά*, επιμ. Ευ. Χατζητρύφωνος, Φ. Καραγιάννη, Θεσσαλονίκη 2006, 44-56.

38. Οι τοιχογραφίες του νάρθηκα του Αγίου Ιωάννη Θεολόγου στα Μεγάλα Βραγγιανά. Η σχέση τους με τις τοιχογραφίες της Αγίας Παρασκευής Μεγάλων

Βραγγιανών και την πρώτη φάση των τοιχογραφιών του Αγίου Στεφάνου στα Μετέωρα. Στο: *Ο Αναστάσιος ο Γόρδιος και η περιοχή των Αγράφων. Πρακτικά ημερίδας*, Αθήνα 2005, 75-90.

39. Παρατηρήσεις στη μνημειακή εκκλησιαστική ζωγραφική του πρώτου μισού του 17ου αιώνα στη Θεσσαλία, *Τρικαλινά* 24 (2004), 95-130 (French Summary [Remarques sur la peinture orthodoxe monumentale de la premiere moitie du XVIIe s. en Thessalie] : 131-32).
40. (Co-authors: S. Muçaj και E. Hobdari) Kisha mesjetare e Peshkëpisë (Nivicë), Sarandë, *Candavia* 2 (2005), 273-299· (French Summary [L'église médiévale de Peshkëpi, Nivica, Sarandë. Rapport préliminaire des fouilles, 2003-2004]: 300-305).
41. Les compartiments SO et NO du catholicon du monastère Saint-Luc (Hosios Loukas) en Phocide : quelques remarques sur leur fonction, *Βυζαντικά* 24 (2004), 145-171.
42. (Co-authors: S. Muçaj, K. Lako, E. Hobdari), Rezultatet e gërmimeve në bazilikën e Shën Janit, Delvinë (2001-2003), *Candavia* 1 (2004), 93-121· (French Summary [Résultats des fouilles de la basilique de Saint-Jean à Delvina, 2001-2003]: 122-123).
43. Remarques sur l'emplacement des saints évêques et des saints moines dans le naos et le sanctuaire du catholicon de Saint-Luc (Hosios Loukas) en Phocide, *Βυζαντικά* 23 (2003), 141-166.
44. Le programme iconographique « classique » de l'église byzantine, expression de la doctrine christologique. Στο: *Cristo nell'Arte Bizantina e Postbizantina*, επιμ. Ch. Maltezou, G. Galavaris, Venezia 2002, 57-70.
45. Byzantine ivory casket from Troyes (entry no. 46). Στο: *Byzantine Hours. Byzantium. An Ecumenical Empire. Athens, Byzantine and Christian Museum*, επιμ. M. Evaggelatou. E. Papastavrou, T.-P. Skotti (Κατάλογος Έκθεσης), Athens 2002.
46. i-iii. Byzantine ivory caskets (entries nos. 626, 627, 655). Στο: *Byzantine Hours. Everyday Life in Byzantium, Thessalonike, White Tower Museum*, επιμ. D. Papanikola-Bakirtzi (Κατάλογος Έκθεσης), Athens 2002.
47. i-iii. Μιχαήλ Ντζε: Ο Ευαγγελισμός, Ο Χριστός Παντοκράτωρ, Εμμανουήλ Τζάνε: Η Άκρα Ταπείνωσις (entries nos. 24, 67, 141). Στο: *Μυστήριο Μέγα και Παράδοξον. Σωτήριο έτος 2000. Έκθεσις Εικόνων και Κειμηλίων. Athens, Βυζαντινόν και Χριστιανικόν Μουσείον* (Κατάλογος Έκθεσης), Αθήνα 2002.
48. The Byzantine Divine Liturgy. Historical Evolution and Structure. Στο: *The Splendour of Heaven. Sacred Treasures from Byzantine Collections and Museums in Greece*, Athens 2001, 30-48 (Exhibition Catalogue [German Edition: *Der Glanz des Himmels*]).
49. Le conseil des impies dans les psautiers Vaticanus graecus 1927 et de Kiev, *Cahiers archéologiques* 43 (1995), 153-162.